

Tapasztalatcsere a vállalati tervezésről

Kedden megkezdődött a budapesti Technika Házában a kétnapos tervezési konferencia, amelyet a Szervezési és Vezetési Tudományos Társaság tervezési szakosztálya rendezett. „A vállalati tervezés időszaki kérdései az iparban” címmel. A nagyszabású konferencián csak-

nem 500 hazai, továbbá több csehszlovák, lengyel és NDK-beli szakember vesz részt. A központi előadások és a referátumok számát adnak az iparvállalatok tervezési gyakorlatának főbb tendenciáiról, módszereiről, az előadásokat követő vita pedig lehetőséget ad a széles körű tapasztalatcsereére.

A korán beköszöntő rossz idő korábban hozta meg a szokásos téli panaszokat. Nehézkesebb a közlekedés, a személszállítás, sok a meghűléses, vagy influenzás beteg. Néhány levelünk a novemberi térről szól.

Beteg gyerekek

Nincs nagyobb ijedsége a szülőknek, ha beteg a gyermekük. Most három levelet is kaptunk egyszerre a gyermekorvos-ellátásról. Kiss Antal (Bécsi krt. 9-16/A) olvasónk gyermeke 39,3 fokos lázzal feküdt otthon vasárnap, s az orvosi ügyeleten azt a választ kapta telefonhívására, hogy 16 éven aluli betegekhez nem megy kis az orvos, hanem el kell vinni őket a gyermekklinika levő ügyeletre. Viszont a rossz időben nyilván nem lehet ilyen lázas gyereket bevinni, olvasónk kénytelen volt magánorvoshoz fordulni. Olvasónknak igaz van abban, hogy egy ekkora városnak meg kellene oldani, hogy ne csak a felnőttekhez, hanem az apróhoz is kijárjon az ügyeletes orvos. Felveti azt is, hogy a Délmagyarországon közölni kellene naponta, hogy ha valaki megbetegszik, hol és mikor talál ügyeletes orvost. Ugy gondoltuk, hogy ez közismert, ezért nem szoktuk közölni, de olvasónk kérésére leírjuk, hogy a rendelési idő letelte után egész éjszaka a gyermekklinika járóbeteg rendelésében talál ügyeletes orvost.

Másik olvasónknak, dr. S. Mihálynak (Szeged, Tábor utca 5.) megírték, hogy 14 éves kislányhoz kimegy vasárnap délután az ügyeletes orvos. Többszöri hívás után — amikor is minden jelentkezésről nagyon udvariasan és szívesen elbeszélgettek vele, viszont ettől a gyermek 40 fokos lá-

Karikázva a körforgalomban

Mint a legtöbb alföldi városban, Szegeden is fontos közlekedési eszköz a kerékpár. A kerékpárosok nevében panaszok Nagy Ferenc (Kölcsey utca 13.) az újszegedi körforgalomra, s tegyük hozzá, nem először, s nem ő az egyetlen panaszos ez ügyben. Leírja, hogy a kerékpárosoknak igen nagy kerülő és nagyon fárasztó, hogy körbe kell járni az Odessza körúton, s miért nem lehet a középső fasorban, a ligeten keresztül kerékpározni? — Ha van is benne ésszerűség, amit olvasónk javasol — ha mást nem, hát azért, hogy az amúgy is nagy forgalmú egyirányú utcákon legalább a kerékpárosok csökkentsék a forgalmat —, de gondoljuk csak meg, nem lenne-e épp olyan forgalomzavaró az, hogy keresztül kell menniük a nagy forgalmú úttesten ahhoz, hogy át-

lenőrzésre, remélhetőleg ezen a hibán javítani fognak a dolgozók” — írja az igazgató.

Üzenetek

Kis Imréné (Feltámadás u. 24.). Ha mi beleszólnánk a szomszédjával való vitákba, csak rontanánk a helyzetet. Amennyiben törhetetlen az állapot, forduljon bírósághoz. *Keresztes Ferenc* (Hajós utca 9.): az élelmiszerboltból szóló panaszát, kérjük írja be a panaszkönyvbe. Így ellenőrzéskor feltétlenül választ kap kifogásaira.

Városellátó közös vállalat

Áfész-választmányi ülés Szegeden

Tegnap, kedden délelőtt 9 órakor Szegeden, a megyei tanács háza termében ülést tartott az áfész-választmány. Előadás hangzott el az áfész-belső mechanizmusának kialakításáról, s a választmány jóváhagyta az 1972. első fél évének munkatervét. Beszámoltak a Városellátó Szövetkezet megszűnéséről,

illetve újabb tagok felvételéről. Január elsejével a dorozsmai áfész, a tápéi, a szőregi és a megyei termékértékesítő vállalat (MÉK) belép a közös vállalatba. Megváltozik a név is: Csongrád megyei Városellátó Közös Vállalat lesz.

1966-ban élve az új gazdasági mechanizmus adta lehetőségekkel, három termelőszövetkezet, a szegedi Felcsabadulás, a tápéi Tiszatáj és a balástyai Móra Ferenc Termelőszövetkezet fogott össze, hogy segít Szeged ellátásában. A Szent István téren két pavilonban zöldséget, gyümölcsöt és tejet árusítottak. Később a szegedi áfész és a borforgalmi vállalat is belépett, s ekkor le a vállalkozás neve Csongrád megyei Városellátó Szövetkezet. 1967-ben a féléves kiskereskedelmi forgalom 500 ezer forint volt, az idén várhatóan meghaladja a 40 millió forintot. A városellátó szövetkezetnek eddig 15 egysége üzemelt.

Az elmúlt évek jól szolgálták az alapítók érdekét, s Szeged érdekét is. Tavaly nyereséggel zárta a városellátó az évet, az idén 2 millió forint nyereség várható. Január elsejétől az új közös vállalat induló vagyona 4 millió 200 ezer forint.

Önvizsgálat a hibák ellen

Az alkotó ember legtermészetesebb vágya: jót, hasznosat teremteni. Lehetőleg hiba nélkül valót. Ezzel szemben áll egy mentegető mentalitás: „csak az nem követ el hibát, aki nem dolgozik”. Mostanában, szerencsére, nem a mentegetőknek, hanem a jobbratórekvőknek van nagyobb szavuk az üzemekben. A Dolgozz hibátlanul! mozgalom, remélhetőleg gyökeret ver, meghonosodik a munkahelyeken.

Egy ilyen kezdeti szakaszban nagyon fontos a jó indulás. Ehhez máris kéznél van egy sor tanulság. Például az egyik üzem tapasztalatai. A mozgalom alapozását, amint az természetes is, a hibák felméréseivel kezdték. Gazdasági egységeket, vezetőket, mindenkitől kellő önelemzést is igényelve. Mégis: a felmérésekre mások bírálata volt a legjelentősebb — és az önkritikus szemlélet hiánya. Sokszor elszakadtak a valóságtól, elvi fejtegetéseket, általánosságokat vetettek papírra az elemzés készítői. Mindenki hibás volt, az üzemet azonnal le kellett volna állítani, és teljesen újat építeni új gépekkel, a vezetőket, sőt a dolgozókat is szinte kivétel nélkül ki kellett volna na „cserélni”.

Míndez arra volt jó, hogy a vezetők, középszintű irányítók szemléleti hibáira is fény derüljön. Természetes, hogy egy ilyen átfogó mozgalomhoz széles körű, őszinte önvizsgálat is szükséges. Az is, hogy ne csak beruházásokkal, ne csak újabb pénzüsszegek rááldozásával tudják elkövetni az előrelépést, hanem a belső tartalékok fölhasználásával, a munkaidő, anyag- és egyéb veszteségek csökkentése révén.

Az alkotó ember befelfordulása, tüzetes önvizsgálata nélkül, saját módszereinek, szokásainak önkritikus elemzése nélkül nem valósulhat meg az a vágy, hogy jobbat, lehetőleg hiba nélkül valót teremtsen. „Kiveszésre” szükség van, de nem vádaskodó, másokra irányított hibafeltárással, hanem először a saját fogyatékoságok vizsgálatára. Csak ebből az etikus alapállásból kiindulva lehet igazán jobbítani egy-egy brigád, csoport, vagy műhelyközösség egész munkáját: csak széles és erők alapon épülhetnek igazán mozgalommá a Dolgozz hibátlanul! törekvések.

S. M.

Hány perc alatt készül a ruha?

A rekonstrukcióval együtt a munkaszervezést is korszerűsítik a textiliparban

Tanulságos és érdekes felmérés tapasztalatait foglalták össze a közelmúltban a textilipar termelékenység- és hatásvizsgálatáról számot adó 16 tanulmánykötetben. Mintegy félszáz szakembert vontak be a felmérésbe, amelynek során több millió adatot dolgoztak fel számítógépeken.

Elsősorban az élőmunka felhasználását vizsgálták gépfajtánként és termékcsoportonként. A szakembereknek az volt a dolga, hogy kimutassák egy bizonyos fajta gépen egy adott terméket hány munkaperc alatt lehet előállítani. Tovább lépve megvizsgálták, hogy hasonló terméket hasonló gépen gyárt-e más vállalat, s ha igen, hány perc alatt éri el a kívánt eredményt. Az így

kapott adatokat feldolgozták, majd ennek nyomán azt, hogy a technika mai állása mellett, optimális munkaszervezéssel hány munkaperc alatt lehet előállítani az adott terméket. Lényegében véve tehát normatívákat dolgoztak ki. A módszert az ENSZ Unido szervezetének tanulmányából kölcsönözték. A kapott magyar időkét ezután összehasonlították néhány külföldivel, vizsgálva, hogy más országokban ugyanezeket a termékeket ugyanilyen gépeken mennyi idő alatt állítják elő.

A felmérés adataiból kitértünk, hogy az egyes nagyvállalatok közül és között rendkívül nagy a szóródás a termékek előállításához felhasznált munkaidő tekintetében. Az eredmények láttán

miniszteri értekezlet napirendjére tűzték a tapasztalatokat, a felmérés eredményeit megvitatták igazgatói értekezleteken is. Ezeket a tanácskozáson megállapították: keresik annak lehetőségét, hogyan lehetne közölni — egyidejűleg az egész iparon belül — a legrosszabb munkaidő-felhasználásokat az átlaghoz, illetve a jobbához. A jövő év márciusig irányították elő ezt a „ki egyenlített” vizsgálatot.

A következő lépésként néhány kijelölt vállalatnál komplex módon — minden munkaterületen — mintaszerűen újjászervezik a munkát, hogy a legkorszerűbb szervezési-irányítási, technikai módszerekkel, s ahol ez lehetséges, a legkorszerűbb technika alkalmazásával élenjáró munkatermelékenységi eredményeket érjenek el. Ehhez körülbelül egy-két év szükséges. Ugyanakkor indítanak egy szélesebb programot is: egy-egy munkahelyet, illetve egy-egy munkatevékenységet, például a vállalati információrendszer, szervezik át mintaszerűen. Mindegyik munkafázishoz terveket készítenek, amelyeket az iparág szakembereinek széles körével vitatnak meg. Az elgondolások szerint ezekből a „mintasjektékből” — párhuzamosan a textilipar technikai rekonstrukciójával — fokozatosan kialakul az egész iparág magasabb szervezetségi szintje. (MTI)

A párizsi varázsló Szegeden

Bicskey Károly rendezte Az írógépet

A Szegedi Nemzeti Színház a nagyvilágra tárja kapuit. Az évad harmadik prózai bemutatója — *Arbusov: Az Arbát meséi és Pfeffer: Apró-cseprő gyilkosságok* című darabjai után — a francia életre figyel. A 20. század nagy francia varázslóját, a párizsi új művészet egyik nagy hatású művelőjét és ösztönzőjét, a nagy színházi zsonglort hívta színpadra: Jean Cocteau. Pénteken bemutatásra kerülő darabja, az *Írógép*, bűnügyi játék. Témája: egy kisvárost elönt az írógéppel írt névtelen levelek özöne. Valótlanságot ugyan egyik sem állít, de ez is elég ahhoz, hogy egy sereg család békéjét feloldja, s valóságos öngyilkossági járványt idézzon elő. Megérkezik a detektív, akinek látszólagos passzívítása vizsgálófigyelmet takar... S bár többen vallják bűnösnek magukat, a máfaj törvényei szerint az igazi bűnös kilitére csak az utolsó pillanatban derül fény.

Bicskey Károly, a színház Jászai-díjas művésze rendezte az előadást.

— A nyáron Párizsban jár-

tam. Ottani élményeim, az ottani élet izelt szeretném átmenteni a színpadra. Cocteau 1941-ben írta művét. A fordítóval, Karinthy Ferencel modernizáltuk, mai környezetbe helyeztük a darabot. Az örök problémára figyeltünk, a két világ, a lekerékített, pontos és zárt felnőttek világára, és a kemény, érdekes és nyersebb fiatalokra. S hogy a békes együttélés lehetősége nem ábránd és nem szóbeszéd, arra is választ akarunk adni a darabban. Mindenesetre megállapíthatjuk, mint ahogy azt Cocteau is teszi, az igazabb életformát a fiatalok képviselik.

— Szegeden ez a második rendezésem. Tavaly a *Nem élhetek muzsikaszó nélkül* című darabban a *Dayka* Margittal való találkozásom egész életre szóló élmény volt. Cocteau darabja izgalmas rendezői feladat. A francia szellemességnek és a francia életmód végletekig feszült idegeinek engedünk játékeret. A színesek egyéniségére szerelnék építeni. A figurákat egyéniségük összetevőiből szeretném kiaknázni.

A darabban szereplő figurák is párizsi élményemből alakulnak. A színpadon megjelenő hippik élő, kedves figurái Párizs diáknegyedének. Szeretném a darabban bemutatni a francia élet mai ellentmondásosságát, vibráló vitalitását, „krimi” keretein belül is. A szerepeket *Fogarassy Mária, Bányógyörgyi Károly, Janka Béla, Kovács Gyula, Maday Emőke* és *Bordás Irén* játsszák. Margót szerepelt, meghívottként, *Szakáts Eszter*, a veszprémi Petőfi Színház művésznője alakítja.

— Kitűnően érzem magam Szegeden. Szívesen játszom ezt az izgalmas, érdekes figurát. Jó munkahangulat alakult ki, ahol mindenki tudása legjavát adhatja. Az a szándékunk, hogy a cocteau-i megfogalmazáson belül keressük és megtaláljuk korosztályunk szélsőséges lázongásai közepette is a helyes utat. Várom a bemutatót.

T. L.

Gyermekruhák exportja

„Minidivat, mai igényekkel” — ezzel a jelszóval kezdődött kedden Budapesten a legnagyobb hazai gyermekruha-exportőr, a Hungarocoop Külkereskedelmi Vállalat hagyományos őszi gyermekruha-bemutatója. Az elmúlt évi hasonló bemutatón 70 000 dollár értékű magyar gyermekruha exportjára költöttek szerződéseket, az idén ennek duplájára számítanak. (MTI)